

oda Mustafa Solak yazdı

EMPERYALİZME KARŞI MİLLİ BİRLİĞİ ANCAK SİVAS'I BİLİRSEK SAĞLARIZ

Emperyalizme karşı milli birliği ancak Sivas'ı bilirsek sağlarız

11 Eylül Salı 2018 01:45

Sivas kongreye hazırlanırken Sivaslı kadınlar da Vali Reşit Paşa'nın eşi Melek Reşit Hanım'ın önderliğinde Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti'ni kururlar.

26 Ağustos 1922 sabahı gün doğmadan Türk ordusunun topçu ateşi ile başlayan büyük taarruz ile iki günde Yunan cephesi yarılarak Afyon kurtarılır. 30 Ağustos'ta Dumlupınar'da Başkomutanlık Meydan Savaşı'nda Yunanların ana kuvvetleri imha edilir. 9 Eylül'de İzmir, 18 Eylül'de tüm Ege, Marmara kurtarılır.

İşte bu sürecin önemli ivmesi tüm Müdafaa-i Hukuk örgütlerini Anadolu ve Rumeli Müdafa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştiren Sivas Kongresi oldu. Amasya Genelgesi ile Sivas'ta memleketin birliğini sağlamak için bir kongrenin toplanacağı duyurularak her bölgeden iki delegenin Sivas'a gönderilmesi istenmişti.

EMPERYALİSTLER VE İSTANBUL HÜKÜMETİ KONGRE'Yİ ENGELLEMeye ÇALIŞIYOR

Erzurum Kongresi'nden sonra Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşları bir süre daha şehirde kalırlar. Mustafa Kemal Paşa yanında Rauf Bey, Raif Efendi, Mazhar Müfit Bey, Şeyh Fevzi, Bekir Sami Bey gibi delegelerle 29 Ağustos 1919'da Erzurum'dan ayrılırlar. Erzincan Boğazı'nda yolda önleri kesilse de yarıp geçtiler. Diğer yandan emperyalistler de boş durmamış ve 20 Ağustos 1919 tarihinde Fransız Binbaşı Bruno Sivas'ta bir kongre toplanırsa Sivas'ı işgal edeceğini

bildirmiştir. Bunlara rağmen heyet 2 Eylül'de Sivas'a varır.

YURTSEVER KADIN ÖRGÜTÜ: ANADOLU KADINLARI MÜDAFAA-İ VATAN CEMİYETİ

Sivas kongreye hazırlanırken Sivaslı kadınlar da Vali Reşit Paşa'nın eşi Melek Reşit Hanım'ın önderliğinde Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti'ni kururlar. Cemiyet tüm yurttan şubeler açmaya başlar. İşgalleri protesto etmek, protesto telgrafları göndermek ve orduya yardım için çeşitli kampanyalar düzenler. Melek Hanım Heyet-i Temsiliye'ye gönderdiği 2 Şubat 1920 tarihli telgrafta Fransız ve Ermenilere karşı ne yapıldığı şu şekilde bildirmiştir:

"Muhterem Efendim, Fransızların ve Ermenilerin Maraş'taki din kardeşlerimize reva gördükleri canavarlıkları derhal telgrafnamelerle İtilaf mümessilleri nezdinde protesto edildiği gibi, Heyet-i Vükelayı'da ikaz edecek telgraf keşide edildiği ve protesto telgrafnamelerinin birer sureti takdim olunduğu en derin hürmetlerimize tevdiân arz olunur efendim." [1]

PADIŞAH VE HÜKÜMETİN KONGREYİ ENGELLEME ÇABASI

Sadrazam Damad Ferit Paşa milli mücadelenin sönmüş bir saman alevi olduğunu, İttihat ve Terakki'nin, Bolşeviklerin güdümünde yürüdüğünü [2] açıklar. Kongreyi dağıtmak için bir ordu topladığına ilişkin Albayrak Gazetesi'ndeki haberi şöyledir:

"Ferit Paşa'nın iki yüz bin kişilik bir orduyu Anadolu'ya sevk etmek için ve Anadolu'yu İngilizlere teslim etmek için vaadde bulunduğunu ajanslar yazmakta. Bunun sebebi ise, Bolşeviklik imiş." [3]

İstanbul Hükümeti, Mustafa Kemal Paşa ve delegelerinin tutuklanıp geri gönderilmeleri için emir verdiğinden, delegeler patika, dolambaçlı yollardan yürüyerek, at ve katır sırtında veya kağnılarla Sivas'a ulaşmaya çalışırlar. Tanınmamak için değişik kıyafetler giyerler. Kongre, padişah ve İstanbul Hükümeti'nin baskıları sonucu, davetlilerin ancak yarısı, yani 38 delege ile toplanır.

Sivas Kongresi 4 Eylül 1919'da Sivas Lisesi'nde toplanır. Kongre açış konuşmasında Mustafa Kemal Paşa, padişahın da bu işin içinde olduğunu bilmesine rağmen toplumun bağlılığından dolayı hedefine yalnız İstanbul Hükümeti'ni koyarak, acz içinde olduklarını belirtmiştir. Mustafa Kemal Paşa büyük çoğunlukla başkanlığa seçilir. Kongre 2. gün bir telgraf çekerek padişaha bağlılıklarını bildirmiştir.

"HANGİ İSTİKLÂL VARDIR Kİ YABANCILARIN NASİHATLARI İLE OLSUN!"

Kongrede ilk günler delegelerin İttihatçı olmadıklarına dair yemin etmeleri ve Amerikan Mandası tartışmasıyla geçer. Bekir Sami, Hüseyin Rauf Orbay, Refet Bele gibi, manda fikrinin güçlü sözcüleri vardır. Manda fikri kendi gücümüzün bağımsızlık ve ekonomik gelişme için yetersiz olduğuna dair vatanseverce ama hatalı bir algıya dayanıyordu. Mustafa Kemal Paşa ABD mandasını isteyenleri ikna için şöyle der:

"Her şeyin başında Amerikalılar kendilerine hiçbir menfaat temin etmeyecek bir mandayı niçin kabul etsinler ki? Amerikalılar bizim kara gözlerimize mi aşık olacaklar!"

Bugün de kendi dinamiğimizle kalkınamayacağımızı, bağımsız olmayacağımızı dile getirenler var. Bunun temel nedeni toplumsal kutuplaşmadan dolayı millete güvenmemek. Bağımsızlığı, laikliği, emeğe değeri AB, ABD'de de arayanlar var. Libya'ya, Suriye'ye, Irak'a, Afganistan'a "demokrasi, özgürlük" bahaneleriyle milyonlarca insanı katleden Batı mı bizi özgür ve bağımsız kılacak!

Oysaki onların ekonomik gelişmişliği bizleri sömürmemelerine dayanıyor. Fabrikalarımızın satılmasına dair İMF programları, AB ilerleme raporları düzenleyen emperyalistler mi ekonomimizi düze çıkaracak!

İŞİD'in, El Kaide'nin, FETÖ'nün arkasında ABD'den laiklik beklemek de nedir!

Lütufla değil, kendi aklımıza güvendiğimizde bağımsız oluruz, kalkınırız. Atatürk, lütufla bekleyenlere "hangi istiklâl vardır ki, yabancıların nasihatları ile, yabancıların planlarıyla yükselmiş olsun! Tarih böyle bir hadiseyi kaydetmemiştir" demişti.

Mandanın bir sebebi de umutsuzluktu. Top yoktu, tüfek yoktu. Kağnıyla mı mücadele edilecekti. Umutsuzluğu kökeni de yine millete güvenememektir. Atatürk bu duyguyu anlar ve şöyle der:

"Yabancı işgalin baskısı altında, cesaret ve umutlarını yitirmiş olmanın verdiği üzüntüyle ve marazi bir ruh hali içinde hareket ediyorlar. Bunun başka bir açıklaması yoktur. Bir milletin istiklal hakkını aramasından ve bu yolda gerekiyorsa son damla kanını akıtmasından daha doğal ne olabilir? Şerefsiz ve istiklalsiz, esir bir milletin çocukları olarak yaşamak yerine, kahramanca ölmek elbette bize yakışan seçimdir. Bunu anlamamak ne garip mantıktır." [4]

Oysa çözüm açıktı. Mihnet etmeden yaşamak. Özgürce bağımsız bir ülkede yaşamak.

Millete güvenmek için sebeplerimiz var. Afaki konuşmuyoruz. Çoğumuzun "bu millete ölü toprağı serpildi" dediği anda 10 milyondan fazla insan Atatürklü Türk bayraklarıyla 2013 Haziran'ında ayaklandılar. Meydanlarda, sokaklarda geceli gündüzlü, kızılı erkekli direndik.

TIBBİYELİ HİKMET'TEN BAĞIMSIZLIK DERSİ

Manda sorunu en çok ele alınan konudur, 3 üç gün tartışılır.

Kongre'ye, Askeri Tıbbiye öğrencileri adına 22 yaşındaki Tıbbiyeli Hikmet de katılır. Tıbbiyeli Hikmet, Tıbbiye binası İngiliz işgalindeyken 14 Mart 1919'da arkadaşlarıyla beraber okulun iki kulesi arasına büyük bir Türk bayrağı asmıştır. Bu olay her yıl 14 Mart'ta Tıp Bayramı kutlanmasını sağlar. Tıbbiyeli Hikmet, delegelerin kararsız, teslimiyete yatkın olduğunu görerek şu konuşmayı yapar:

"Paşam, delegesi bulunduğum tıbbiyeliler, beni buraya istiklal davamızı kazanma mücadelesine katılmak için gönderdi. Mandayı kabul edemem. Eğer kabul edecek olanlar varsa, bunları, her kim olurlarsa olsunlar reddederiz, yabancı sayarız. Manda düşüncesini siz kabul ederseniz, sizi de reddeder, Mustafa Kemal'i 'vatan kurtarıcısı' değil, 'vatan batırıcısı' olarak adlandırır ve lanetleriz."

Delegeler gibi Mustafa Kemal Atatürk de duygulanır ve şunu belirtir:

"Arkadaşlar gençliğe bakın, Türk milli yapısındaki soylu kanın ifadesine dikkat edin."

Tıbbiyeli Hikmet'e dönerek "evlat, için rahat olsun. Gençlikle övünüyorum ve gençliğe güveniyorum. Biz azınlıkta kalsak da mandayı kabul etmeyeceğiz. Parolamız tektir ve değişmez: Ya istiklal ya ölüm"[5] der.

Sonunda Atatürk delegeleri ikna için taktik izler. Fikrini almak üzere ABD Kongresi'ne bir mektup yazılır. Oysa ABD, Avrupa sorunlarından uzaklaştığından konuyla ilgilenmez ve manda konusu da kapanır.

Kongre 11 Eylül'de çalışmalarını başarıyla tamamlar. Sivas Kongresi ile yurdun işgalden kurtarılmasını amaçlayan dernekler Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti olarak tek çatıda birleştirildi. Başında başkanı Atatürk olan Heyet-i Temsiliye'nin bulunması kararlaştırılır. Bunun yanında Kongre'de "milli sınırlar içerisinde vatan bölünmez bir bütündür, parçalanamaz", "Kuvay-ı Milliye'yi tek kuvvet tanımak ve milli iradeyi hâkim kılmak temel esastır", "milli iradeyi temsil etmek üzere, Meclis-i Mebusan'ın (Millet Meclisi) derhal toplanması mecburidir" gibi önemli kararlar alınır.

Milli mücadeleyi yıkmaya çalışan Damad Ferit'in kendisi yıkılarak 1 Ekim 1919'da Sadrazamlıktan istifa eder. 2 Ekim'de kurulan Ali Rıza Paşa Hükümeti kurulur.

MİLLETİMİZİ BİRLEŞTİRELİM

Bugün milletçe birlik olamamaktaki en büyük sıkıntı toplumsal kutuplaşmanın derinleşmesi. Bugün de milletimizi birleştirmek için Atatürk gibi insanları hemen karşı tarafta görmeden anlamaya çalışmalıyız. Kolaycılıkla "çıkarıcı, vatan haini, emperyalizm işbirlikçisi, mevki düşkünü, şeriatçı, yobaz, vb" yaftalamadan önce insanları kabul edilmesi olanaklı, kendi çıkarlarına uygun olmayan davranışlara yönelten sebepleri bulmaya çalışmalıyız. Dahası "onları hataya sürüklemeye benim de hatalı tutumum rol oynuyor mu?" diye sormalıyız.

Bunları yaptığımız, birbirimizi dinlediğimiz ölçüde toplumsal kutuplaşma azalacak ve emperyalizme karşı milli birliği Sivas Kongresi'ndeki gibi sağlayacağız.

[1] Bekir Sıtkı Baysal, **Milli Mücadelede Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti**, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 1996, s.9.

[2] Ali Fuat Cebesoy, Millî Mücadele Hatıraları, Vatan Neşriyat, İstanbul, 1953, s.140.

[3] Albayrak, 12 Eylül 1919, Sayı:109.

[4] Mazhar. Müfit Kansu, **Erzurum'dan Ölümüne Kadar Atatürk'le Beraber**, 1.Cilt, Türk Tarih Kurumu Yayınları, 3. Baskı, Ankara, 1988, s.233.

[5] Age, s.247.

Mustafa Solak

Odatv.com

sivas kongresi

arşiv

İletişim

Haber Merkezi: 0 216 449 32 00

Faks: 0 216 449 32 00

Mail: info@odatv.com

İletişim

Künye

Gizlilik Sözleşmesi ve Koşullar

Mobil Uygulamalar

Reklam

Reklam: 0 216 449 32 00

reklam@odatv.com

© 2021, Oda TV. Tüm haklar saklıdır.

ANA SAYFA

YAZARLAR

VİDEO

FOTO GALERİ

ARŞİV

KATEGORİLER

